

Socialnämndens budget 2025–2027

Typ av styrdokument: Budget

Beslutande instans: Socialnämnden

Datum för beslut: 2024-12-10 § XX

Diarienummer: 2024.085 SN

Gäller för: Socialnämnden

Giltighetstid: t.om. 2025-12-31

Revideras senast: 2025-12-31

Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Innehåll

Inledning	1
Sveriges mest effektiva kommun	2
Socialnämndens genomlysning	2
Politiska inriktningar	3
Nämndens budget.....	4
Ekonomiska ramar.....	4
Investeringsbudget	5
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	6
Arbetsmiljömål.....	6
Sjukfrånvaro	6

Bilaga 1 – Internkontrollplan

Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys

Inledning

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, arbetsmarknadsinsatser och integrationsverksamhet. Inom dessa områden ger socialnämnden insatser till barn, ungdomar, vuxna och familjer. Nämndens myndighetsutövning styrs av flera lagar – exempelvis socialtjänstlag (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Under 2025 planeras den nya socialtjänstlagen att träda i kraft. Den nya lagen innebär att socialtjänsten ska vara mer lätt tillgänglig och ha ett ökat fokus på riktat förebyggande arbete. Under budgetperioden behöver därför Socialnämnden fortsätta arbetet med att ställa om verksamheten, skapa effektfulla och kostnadseffektiva arbetsätt för att på så sätt kunna möta Alingsåsarnas behov och ha förutsättningar att bedriva verksamhet i linje med den nya lagens intentioner.

Socialnämndens verksamheter utmanas fortsatt av ett stort inflöde av alingsåsare till verksamheten, främst kopplat till avdelning unga och målgrupper med mer komplexa behov än tidigare. För att hantera fler aktualiseringar har resurser behövt riktas om till myndighetsutövning vilket påverkar förutsättningarna för att kunna arbeta riktat förebyggande och utveckla kapaciteten av insatser som krävs för att möta komplexa ärenden och förebygga ett framtida inflöde. Nämnden behöver fortsätta utveckla kunskapsbaserade arbetsätt för att säkerställa att rätt insatser ges på rätt sätt. Att hitta flexibla och effektiva lösningar på hemmaplan för en mer utmanande målgrupp och därmed undvika externa placeringar är också ett utvecklingsarbete som kommer prioriteras inom hela nämndens verksamhetsområde.

Under 2025 kommer nämnden att skala upp arbetet inom Alingsåsmodellen Framsteget med ett stärkt fokus på arbetsmarknad, sysselsättning och självförsörjning. Arbetet kommer ske i såväl egen regi som i samverkan med kommunorganisationen, det lokala näringslivet och civilsamhället. Det övergripande syftet för Framsteget är att hjälpa Alingsåsare vidare till självförsörjning och ett självständigt liv.

Socialnämnden ansvar för kommunens integrationsverksamhet och utmanas av en orolig omvärld och krig i närområdet. Anvisningstalen för Alingsås är fortsatt låga jämfört med tidigare år och verksamheten planeras efter prognoser från Migrationsverket. Vid ett högt mottagande till kommunen skulle bemanning och boendefrågan kunna utgöra en utmaning.

Socialnämndens budget 2025–2027 konkretiserar kommunfullmäktiges budget och pekar ut färdriktningen för nämndens verksamhet. Budgeten innehåller en beskrivning av hur nämnden ska bidra till målet att bli Sveriges mest effektiva kommun. Vidare framgår driftsram för kommande tre år samt nämndens investeringar kommande fem år. Budgeten innehåller även socialnämndens arbetsmiljömål samt internkontrollplan med tillhörande väsentlighets- och riskanalys. Utöver löpande rapporteringen avseende ekonomi, följs den samlade budgeten upp vid delår- och årsbokslut

Sveriges mest effektiva kommun

Den offentliga sektorn i Sverige går mot en utmanade framtid med ett utökat behov av kommunal service samtidigt som resurserna kommer vara mindre. Om Alingsås kommun ska kunna garantera en hög välfärd och samtidigt kunna nå vision 2040 behöver ett omställningsarbete genomföras. Av den anledningen har Alingsås ett övergripande mål – att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Målet innebär att Alingsås ska ha en så hög kvalitet som möjligt utifrån kommunens förutsättningar. För att Alingsås ska nå målet behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger den kostnad verksamheten förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för.

Hur arbetet framskrider med att bli Sveriges mest effektiva kommun, är något som kontinuerligt kommer analyseras. Detta sker genom ordinarie uppföljning av verksamheternas kostnader och resultat från erkända kvalitetsnyckeltal.

Socialnämndens genomlysning

Socialnämnden har stora behov av att frigöra medel och effektivisera arbetet kommande år för att kunna möta växande behov i befolkningen, svårigheter i kompetensförsörjning och möjliggöra en omställning av verksamheten inför införandet av den nya socialtjänstlagen.

Nämndens genomlysning avgränsas till två verksamhetsområden, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsverksamhet samt barn- och ungdomsvård. Anledningen till avgränsningen är att det är två stora delar av nämndens verksamhet, att kostnadsutvecklingen varit hög och att genomlysningen har visat att det finns ett förhållandevis stort förändringsutrymme. För att komma vidare och kunna uppnå och förverkliga ekonomiska effekter behövs i vissa fall vidare utredning på lokal- och kommunövergripande nivå.

Genomlysningen visade att Alingsås har en förhållandevis hög effektivitet inom ekonomiskt bistånd men att kostnaderna ökar snabbt och effektivitetmättet påverkas av detta. Alingsås har ett ökande antal hushåll som får ekonomiskt bistånd och har låga volymer och resultat inom den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. Hushållen uppbär ekonomiskt bistånd allt längre tid och andelen som får ekonomiskt bistånd i förhållande till exempelvis sjukersättning ökar snabbare i Alingsås än i andra kommuner. Åtgärderna som genomförs och ska genomföras görs inom ramen för Framsteget och handlar om att genomföra arbetsmarknadsinsatser på riktiga arbetsplatser i högre utsträckning, att hjälpa alingsåsare till rätt ersättningsform genom utredning och stöd samt att effektivisera interna arbetsprocesser och lägga mindre handläggartid på aktiviteter som inte är värdeskapande för alingsåsarna.

Genomlysningen visade även att Alingsås har fler placerade barn och unga än liknande kommuner, framförallt inom egna familjehem som är en kostnadseffektiv placeringsform. Trots många placeringar har Alingsås inte lägre kostnader för öppenvård, däremot är det

färre barn och unga som får öppenvård av Alingsås än i liknande kommuner. Åtgärderna som genomförs och ska genomföras handlar om att effektivisera handläggningsprocessen och anpassa de öppna insatserna för att möta behoven på hemmaplan i syfte att undvika externa vårdinsatser. Därtill har ett bedömningsverktyg införts för att i ett tidigt skede identifiera risk, behov och mottaglighet av insatser för att kunna ge rätt insats i rätt tid så att risk och behov inte ökar med tiden.

Politiska inriktningar

I enlighet med kommunens styrmodell (KF 2024-11-06 §149) pekar Socialnämnden ut tre politiska inriktningar för budgetperioden som nämnden kommer arbeta för.

Prioritera flexibla och effektiva insatser i egen regi

Nämnden ska individanpassa arbetsmetoder och arbetssätt för ökad effektivitet hos alingsåsare samt säkerställa och ha tilltro till egen kompetens i det sociala arbetet.

Öka graden av självförsörjning

Nämnden ska rusta alingsåsare att komma vidare i egen försörjning genom att hjälpa dem vidare till eget arbete eller rätt ersättningsform.

Intensifierat arbete mot välfärdsbrottlighet

För att förhindra missbruk av välfärdssystemen ska nämnden stärka arbetet med att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottlighet.

Nämndens budget

Ekonomiska ramar

Belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	31 417	32 336	33 000	33 950
Personalkostnader	-158 695	-161 198	-166 508	-175 785
Lokalhyror	-17 416	-17 111	-17 624	-18 153
Köp av tjänster	-62 376	-63 743	-65 500	-65 500
Övriga kostnader	-38 013	-46 587	-47 000	-47 500
Verksamhetens kostnader	-276 500	-288 639	-296 632	-306 938
Verksamhetens nettokostnader	-245 082	-256 303	-263 632	-272 988
Kommunbidrag	245 082	256 303	263 632	272 988
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

Under 2024 har Socialnämnden inte klarat av att bedriva verksamheten inom ram, i september antog nämnden därför en handlingsplan (SN 2024-09-17, §42) för att hantera underskottet och säkerställa en ekonomi i balans till 2025. Åtgärderna som omfattades i handlingsplanen bestod av att dra ner arbetsstyrkan med tre årsarbetare, att tillsammans med barn- och ungdomspsykiatrien införa ett mobilt team för att erbjuda barn- och unga insatser på hemmaplan istället för att köpa externa vårdinsatser. Därtill startades en KRAM-grupp upp för att kunna tillgodose behov på hemmaplan till en lägre kostnad än att behöva köpa insatser, även delegationsnivån för köpta insatser ändrades och nya arbetssätt på avdelning unga infördes för att förkorta placeringstider.

2025 uppgår kommunbidraget till 256,3 mnkr, vilket är en ökning om 4,6 procent eller 11,2 mnkr jämfört med kommunbidraget 2024. Ökningen består av en permanent satsning om 10,0 mnkr för Alingsåsmodellen Framsteget och omställning till den nya socialtjänstlagen, en indexuppräknings om 0,2 procent vilket motsvarar hela prisindex för kommunal verksamhet motsvarande 0,5 mnkr samt en volymuppräknings om 0,7 mnkr utifrån den förväntade befolkningstillväxten.

2026 räknas budgeten upp med prisindex för kommunal verksamhet vilket motsvarar 2,5 procent eller 6,4 mnkr samt en volymuppräknings om 0,9 mnkr utifrån befolkningstillväxten. Även 2027 räknas budgeten upp med prisindex för kommunal verksamhet vilket motsvarar 3,2 procent eller 8,4 mnkr samt en volymuppräknings om 0,9 mnkr utifrån befolkningstillväxten.

Per kontogrupp är de viktigaste skillnaderna mellan budget 2024 och 2025 listade nedan.

Verksamhetens intäkter – Hyresintäkter räknas upp med hyresindex samt att ersättningen från Migrationsverket för etablering och initiala kostnader har gjorts vilket innebär att Socialnämnden får större intäkter än 2024 men också kommer ha högre kostnader.

Personalkostnader – Personalkostnadspåslaget sänks på grund av lägre pensionskostnader och handlingsplanen innefattar att arbetsstyrkan ska minskas med tre årsarbetare. Ett nytt löneavtal för 2025 tillkommer och därtill infattar satsningen på Alingsåsmodellen Framsteget ett antal nya tjänster.

Lokalhyror – Samtliga hyreskostnader räknas upp med hyresindex, dock kommer nämnden ha ett något mindre lägenhetsbestånd än 2024 vilket leder till lägre.

Köp av tjänster – Budgeten för köpt vård som redovisas i denna kontogrupp stärks markant men den förvaltningscentrala buffert om 1,5 procent av kommunbidraget som fram till och med 2024 redovisats i kontogruppen flyttas till kontogruppen övriga kostnader enligt centrala anvisningar.

Övriga kostnader – Även budgeten för ekonomiskt bistånd som redovisas i denna kontogrupp stärks markant därtill flyttas den förvaltningscentrala buffert om 1,5 procent av kommunbidraget till denna kontogrupp från kontogrupp köp av tjänster.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Expansionsinvestering	0	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0
Imageinvestering	0	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0
Reinvestering	750	700	700	700	700	700
Inventarier	400	400	400	400	400	400
IT-utrustning	300	300	300	300	300	300
Transportmedel	50	0	0	0	0	0
Anpassningsinvestering	750	100	100	100	100	100
Lokalanpassning i annans fastighet	750	100	100	100	100	100
Totala utgifter	1 500	800	800	800	800	800

Investeringsbudgeten återspeglar de begränsade investeringsbehov socialnämnden beräknas ha under planperioden. 2025 utgörs investeringsbehoven av reinvestering av möbler, IT- och annan teknisk utrustning. I övrigt kommer investeringsutrymmet att användas för anpassning av verksamhetslokaler för att öka ändamålsenligheten. Investeringsbehoven förutsätts vara lika under samtliga år som planperioden omfattar.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Arbetsmiljömål

Arbetsmiljömålet för 2025 har formulerats utifrån en tydlig ambition såväl som en identifierad utmaning i att säkerställa att medarbetarnas arbetsbelastning inte är för hög.

Att ha en lagom hög arbetsbelastning vet vi påverkar trivsel, stress samt sjukfrånvaro och är därför en viktig faktor för att säkra en god arbetsmiljö såväl som vår långsiktiga kompetensförsörjning.

Nämndens arbetsmiljömål för 2025 är:

Att Socialnämnden arbetar aktivt för att utveckla arbetssätt som minskar arbetsbelastningen

Målet kommer följas upp vid årets tre PULS-mätningar där all personal bland annat skattar sin arbetsbelastning. Utfallet presenteras i samband med delårsbokslut och årsbokslutet.

Arbetet med arbetsmiljömålet pågår redan idag, men under 2025 kommer det förtydligas och tillkomma nya aktiviteter. Genom förvaltningens styrkortsarbete får alla medarbetare möjlighet att analysera befintliga arbetssätt och deras påverkan på verksamhetens resultat för att löpande anpassa och korrigera arbetssätt och aktiviteter.

Ambitionen är att arbetet som görs ska vara till nytta för alingsåsarna och det arbete som inte är till nytta ska upphöra.

Sjukfrånvaro

Nämnden arbetar aktivt med att regelbundet följa och analysera sjukfrånvaron och öka friskfaktorer i syfte att sänka sjukfrånvaron. Analys sker såväl i ledningsgrupp, förvaltningsledningsgrupp som i samverkansforum med fackliga företrädare.

En av de viktigaste friskfaktorerna är en aktiv och tidig dialog mellan chef och medarbetare när signaler på ohälsa framkommer. Rehabiliteringsärendena följs upp noggrant och nödvändiga anpassningar görs för att underlätta återgång i arbete. I detta arbete har förvaltningens chefer kvalificerat stöd av förvaltningens HR-partner. Vidare genomför förvaltningen trivselaktiviteter för alla medarbetare.

Under 2025 planeras analyser av långtidssjukfrånvaron i syftet att arbeta än mer aktivt med att sänka den och säkra en god arbetsmiljö för förvaltningens medarbetare.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Risk	Riskbeskrivning	Risk- värde	Metod	Ansvarig
Bristande kompetensförsörjning (rekryteringssvårigheter & kompetensbrist)	Kvalitet i verksamheten blir lidande, kan utmana möjligheten att uppnå målen i verksamheten, kan medföra ökande kostnader direkt och indirekt	12	Kontroll att kompetensförsörjningsstrategin efterlevs genom att följa upp att följande aktiviteter genomförs: ta emot praktikanter från Göteborgs universitet, att platsannonser publiceras i minst två kanaler och att trivseldag anordnas	Avdelningschef administration
Organisatoriska mellanrum	Alingsåsare riskerar att inte få sina behov tillgodosedda samt en risk att nödvändig kompetens inte samordnas.	9	Kontroll att SAP & SIP genomförs. Stickprovskontroll i slumpmässigt utvalda ärenden	Avdelningschef administration
Till delar brister i ledning och styrning (lärande)	Oönskade resultat återupprepas	9	Kontroll att analyser och aktiviteter är dokumenterade på samtliga organisatoriska nivåer månatligen	Avdelningschef administration
Till delar brister i kvalitet	Utmanar möjligheten att uppnå målen i verksamheten och resurserna används inte effektivt	9	Kontroll av rättssäkerheten i handläggning inom myndighetsutövningen, Granskning av handläggning i slumpmässigt utvalda ärenden	Avdelningschef administration
Välfärdsbrottslighet	Att kriminella får inflytande i verksamheten	6	Registerkontroll familjehem, kontaktperson och -familj, IVO-tillstånd för HVB samt stickprovskontroller ekonomiskt bistånd	Avdelningschef administration och avdelningschef stöd och arbete

Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Bristande kompetensförsörjning (rekryteringssvårigheter & kompetensbrist)	Kvalitet i verksamheten blir lidande, kan utmana möjligheten att uppnå målen i verksamheten, kan medföra ökande kostnader direkt och indirekt	4	3	12	Hanteras, IK-plan
Ökat tryck på verksamheten utifrån inflöde och volymer	Påverka arbetsbelastning, kvalitet och ta ekonomiska resurser i anspråk	4	3	12	Hanteras, styrkort
Organisatoriska mellanrum	Alingsåsare riskerar att inte få sina behov tillgodosedda samt en risk att nödvändig kompetens inte samordnas.	3	3	9	Hanteras, IK-plan
Till delar brister i ledning och styrning (lärande)	Oönskade resultat återupprepas	3	3	9	Hanteras, IK-plan & styrkort
Till delar brister i kvalitet	Utmanar möjligheten att uppnå målen i verksamheten och resurserna används inte effektivt	3	3	9	Hanteras, IK-plan
Omställning till nya lagkrav	Bristande resurser påverkar verksamhetens möjligheter att organisera sig enligt nya lagkrav	3	2	6	Accepteras
Felaktiga digitaliseringsförväntningar	Kunskapsbrist och att verksamheten inte gör nödvändiga anpassningar	3	2	6	Accepteras
Bristande intern samsyn	Inte nyttjar den interna kapaciteten vilket kan leda till att resurserna inte används effektivt	2	3	6	Hanteras, styrkort
Välfärdsbrottslighet	Att kriminella får inflytande i verksamheten	2	3	6	Hanteras, IK-plan & politisk inriktning

Förklaring

Sannolikhet

1. Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig
2. Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten
3. Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå
4. Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå

Väsentlighet

1. Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2. Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen
3. Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen
4. Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa